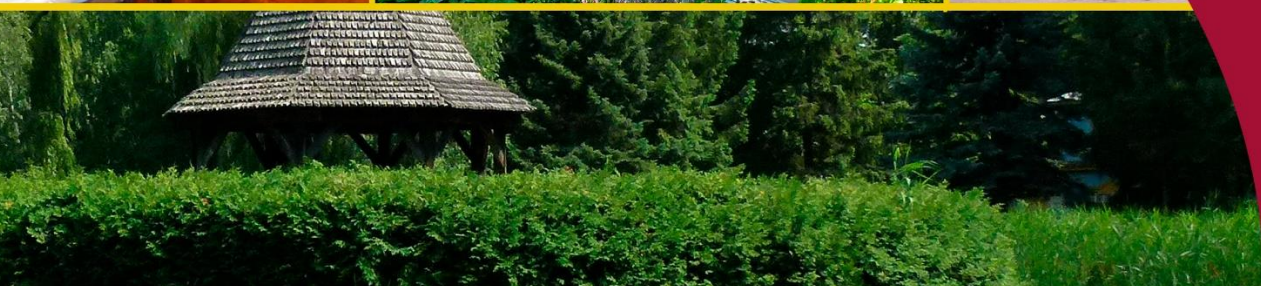

Міністерство культури України
Національний історико-етнографічний заповідник «Переяслав»

Міністерство
культури України

III МІЖНАРОДНА НАУКОВА ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ
«МУЗЕЙ ЯК ЦЕНТР РОЗВИТКУ
КУЛЬТУРИ І НАУКИ»

МАТЕРІАЛИ
КОНФЕРЕНЦІЇ
30 жовтня 2025 р.

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ІСТОРИКО-ЕТНОГРАФІЧНИЙ
ЗАПОВІДНИК «ПЕРЕЯСЛАВ»

**МУЗЕЙ ЯК ЦЕНТР РОЗВИТКУ
КУЛЬТУРИ І НАУКИ**

Матеріали
III Міжнародної наукової інтернет-конференції
30 жовтня 2025 року

Переяслав, 2025

Музей як центр розвитку культури і науки [Текст] : [Матер. III Міжнар. наук. інтернет-конф. (Переяслав, 30 жовтня 2025 р.)] / НІЕЗ «Переяслав», Меморіальний музей академіка В. Г. Заболотного. – Переяслав, 2025. – 78 с.

*Рекомендовано до друку Науково-методичною радою
Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав»
(протокол № 7 від 01.11.2024 р.)*

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Марина Навальна, докторка філологічних наук, професорка, заступниця генерального директора Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав» з науково-методичної роботи;

Ігор Гайдаєнко, кандидат історичних наук, учений секретар Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав»;

Андрій Кузьменко, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник, завідувач науково-дослідного відділу «Меморіальний музей академіка В. Г. Заболотного» Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав»;

Сергій Кикоть, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник науково-дослідного відділу «Меморіальний музей академіка В. Г. Заболотного» Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав» (відповідальний за випуск).

До збірника увійшли матеріали III Міжнародної наукової інтернет-конференції «Музей як центр розвитку культури і науки», яка проходила 30 жовтня 2025 року на базі науково-дослідного відділу «Меморіальний музей академіка В. Г. Заболотного» Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав».

Матеріали вміщують наукові розвідки дослідників, у яких проаналізовані інтеграція цифрових технологій у музейну діяльність, креативні індустрії в музейній галузі, інновації у музейній роботі, особливості діяльності музейних закладів в умовах військового стану в Україні, окремі регіональні етнографічні студії тощо.

Для музейних працівників, краєзнавців, істориків.

УДК 008:316.7

Каріна Мохначук,
здобувачка освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»
Рівненського державного гуманітарного університету

КРЕАТИВНІ ІНДУСТРІЇ І КУЛЬТУРНА ПОЛІТИКА РЕГІОНУ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ

У сучасних умовах розвитку українського суспільства креативні індустрії виступають однією з ключових складових культурної політики регіонів. Вони поєднують у собі економічний, соціальний і культурний потенціали, формуючи інноваційні моделі розвитку територій, а відтак – сприяють появі нових робочих місць, зайнятості населення тощо. Акцентується увага на ролі креативних індустрій, людського потенціалу в Загальній стратегії розвитку України.

Ключові слова: креативні індустрії, культурна політика, регіональний розвиток, соціокультурний потенціал, цифровізація культури, локальні ініціативи, культурна ідентичність.

In the current conditions of development of Ukrainian society, creative industries are one of the key components of the cultural policy of regions. They combine economic, social and cultural potentials, forming innovative models of development of territories, and therefore contribute to the emergence of new jobs, employment of the population, etc. The focus is on the role of creative industries, human potential in the General Development Strategy of Ukraine.

Keywords: creative industries, cultural policy, regional development, socio-cultural potential, digitalization of culture, local initiatives, cultural identity.

Сьогодні креативні індустрії розглядаються не лише як складова культурного середовища, а й стратегічний чинник економічного зростання, інновацій та розвитку регіонів. У 2021 р. частка креативних індустрій у ВВП України перевищувала 3,5 %, а кількість зайнятих у секторі зростала навіть у період криз [1, с. 12]. Під час воєнного стану культура та креативна економіка стали важливими інструментами соціальної згуртованості, підтримки локальної ідентичності та міжнародної комунікації, що підкреслює необхідність ефективної регіональної культурної політики [3, с. 44; 4, с. 15].

Креативні індустрії об'єднують економічні, культурні та технологічні процеси, сприяючи появі нових робочих місць і культурних продуктів. До них

відносяться дизайн, архітектура, медіа, видавнича справа, кінематограф, музика, реклама, івент-менеджмент, ремесла тощо [4, с. 18]. Після 2022 р. значна частина локальних ініціатив у сфері креативного підприємництва реалізується саме на регіональному рівні – понад 60 % [5, с. 9]. Це підкреслює важливість місцевих стратегій підтримки культурних ініціатив.

Стратегія розвитку культури України до 2030 року визначає розвиток креативних кластерів і культурних хабів у регіонах як один із пріоритетів державної політики [2, с. 21]. Культурна політика сьогодні має не лише естетичну чи просвітницьку функцію, а й економічну та соціальну, створюючи середовище для розвитку креативного бізнесу, збереження культурної спадщини та посилення міжрегіональної взаємодії. Т. Поснова зазначає, що розвиток креативної економіки можливий лише за умови децентралізованої культурної політики, що базується на партнерстві влади, громадських організацій та бізнесу [3, с. 47]. Це особливо важливо для прифронтових і поствоєнних територій, де культура може стати ключовим фактором відновлення та інтеграції громад.

Серед основних викликів розвитку креативних індустрій у регіонах – обмежені фінансові ресурси, нестача інституційної підтримки та недостатня інтеграція у міжнародні культурні програми [1, с. 30]. Нерівномірність розвитку між великими містами та малими громадами теж залишається актуальною проблемою. Водночас цифровізація, міжнародні гранти, розвиток культурного туризму та мистецькі події відкривають нові можливості для зростання локальних ініціатив [5, с. 20; 4, с. 27].

Креативні індустрії формують простір для реалізації ідей, розвитку нових проєктів і згуртування громад. Культурна політика регіонів повинна не лише підтримувати готові проєкти, а й створювати умови для появи нових ініціатив. Підтримка творчих людей, розвиток освітніх і культурних просторів, публічно-приватне партнерство та свобода для експериментів формують середовище, де культура стає реальним ресурсом розвитку, а не лише сферою дозвілля.

Розвиток креативних індустрій тісно пов'язаний із розвитком людського потенціалу. Інвестиції в освіту, творчі професії та локальні культурні центри відкривають нові можливості для бізнесу та громадського життя. Люди, які мислять креативно, створюють додану цінність як для економіки, так і для культури.

Культура і креативні індустрії мають стати стратегією розвитку регіонів. Підтримка творчих ініціатив, створення умов для народження нових ідей та розвиток людського потенціалу здатні не лише відновлювати економіку, а й формувати сучасне суспільство, де творчість і розвиток йдуть пліч-о-пліч.

Отже, креативні індустрії є потужним чинником модернізації регіональної економіки та суспільного відновлення. Ефективна культурна політика на місцевому рівні має базуватися на децентралізації, партнерстві й інноваціях. Для України надзвичайно важливо підтримувати креативний сектор як частину національної стратегії відбудови, забезпечуючи сталі можливості для митців, підприємців і громад.

Поєднання економічного потенціалу креативних індустрій із культурною місією держави створює нову модель розвитку – культуру як ресурс трансформації суспільства. Саме цей підхід визначає вектор сучасної культурної політики регіонів України у післявоєнний період.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Київська школа економіки. Креативні індустрії: вплив на розвиток економіки України: аналітичний звіт. Київ, 2021. 48 с.
2. Кабінет Міністрів України / Верховна Рада України. Про схвалення Стратегії розвитку культури в Україні на період до 2030 року: постанова від 28.03.2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
3. Поснова Т. В. Відновлення розвитку креативної економіки в регіонах в умовах воєнного стану. *Науковий вісник JNAS*. 2023.
4. Український центр креативної економіки. Статистика та аналітика у сфері креативних індустрій (огляди 2021–2024 рр.). URL: <https://uccr.org.ua>.
5. Шостак В. Культурна політика України та європейський контекст. *Вісник URAN*. 2023.

УДК 069:004

Галина Онікієнко,
старша наукова співробітниця
Комунального закладу Київської обласної ради
«Ржищівський археолого-краєзнавчий музей»

МЕДІАМУЗЕЙ: ІНТЕГРАЦІЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У МУЗЕЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ

У статті розглянуто процес медіатизації музейної діяльності як важливий чинник модернізації сучасного культурного простору. Здійснено аналіз взаємодії музею та цифрових технологій, окреслено основні напрями інтеграції медіаінструментів у практику музейної роботи. Виокремлено поняття «медіамузей» як модель інституції, що поєднує традиційні форми

ЗМІСТ

Сергій Виткалов, Володимир Виткалов УСТАНОВИ КУЛЬТУРИ І ОСВІТИ РЕГІОНУ У ЧАС ВІЙНИ: З ДОСВІДУ ОРГАНІЗАЦІЇ	3
Максим Главацький БОНДАРСТВО ЯК ДЕРЕВООБРОБНЕ РЕМЕСЛО СЛОВІДСЬКОЇ УКРАЇНИ В ЕКСПОЗИЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО МУЗЕЮ НАРОДНОЇ АРХІТЕКТУРИ ТА ПОБУТУ УКРАЇНИ	7
Ольга Гудзій ФОНДОВА КОЛЕКЦІЯ ВИШИВАНOK РЖИЩІВСЬКОГО АРХЕОЛОГО-КРАЄЗНАВЧОГО МУЗЕЮ ЯК ДЖЕРЕЛО ІДЕНТИЧНОСТІ КРАЮ	14
Олександр Іщук ВИКЛИКИ КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЇ КУЛЬТУРИ В РЕГІОНАЛЬНОМУ ТУРИЗМІ	24
Сергій Кикоть ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ МУЗЕЇВ ЯК НЕОБХІДНІСТЬ В РЕАЛІЯХ СЬОГОДЕННЯ	30
Сергій Козлинець КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА ЯК ОСНОВА СОЦІОКУЛЬТУРНОГО БРЕНДУ РЕГІОНУ	34
Тамара Кондратенко, Наталія Кондратенко, Роман Прохватило ДО ПИТАННЯ АТРИБУЦІЇ ПЕРСЬКОЇ ЗБРОЇ З КОЛЕКЦІЇ ПОЛТАВСЬКОГО КРАЄЗНАВЧОГО МУЗЕЮ ІМЕНІ ВАСИЛЯ КРИЧЕВСЬКОГО	36
Андрій Кузьменко МУЗЕЙ У ВИМІРІ ОРГАНІЧНОЇ АРХІТЕКТУРИ ФРЕНКА ЛЛОЙДА РАЙТА	46
Каріна Мохначук КРЕАТИВНІ ІНДУСТРІЇ І КУЛЬТУРНА ПОЛІТИКА РЕГІОНУ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ	49
Галина Онікієнко МЕДІАМУЗЕЙ: ІНТЕГРАЦІЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У МУЗЕЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ	51
Іванна Самоїл СМАК ІСТОРІЇ У КЕЛИХУ: МУЗЕЙ ХМЕЛЯРСТВА ТА ПИВОВАРІННЯ ВАТ «РІВЕНЬ» (м. РІВНЕ)	55
Віра Сарнавська ІННОВАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ У МУЗЕЙНІЙ СФЕРІ ЯК КЛЮЧОВИЙ ЧИННИК РОЗВИТКУ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	60

Анна Таборовець РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ОБРЯДОВОГО ХЛІБА ПОЛІССЯ І ПОДІЛЛЯ	62
Світлана Чміленко КОМУНІКАЦІЯ В СУЧАСНОМУ МУЗЕЙНОМУ СЕРЕДОВИЩІ	67
Катерина Шеліган МЕНЕДЖМЕНТ ТА ЙОГО ІННОВАЦІЇ В МУЗЕЙНІЙ, БІБЛІОТЕЧНІЙ, КУЛЬТУРНО-ДОЗВІЛЛЄВІЙ, ТЕАТРАЛЬНО- КОНЦЕРТНІЙ ТА ІНШИХ СФЕРАХ	73

Музей як центр розвитку культури і науки [Текст] : [Матер. III Міжнар. наук. інтернет-конф. (Переяслав, 30 жовтня 2025 р.)] / НІЕЗ «Переяслав», Меморіальний музей академіка В. Г. Заболотного. – Переяслав, 2025. – 78 с.

Враховуючи свободу наукової творчості редколегія приймає до друку публікації та статті тих авторів, думки яких не в усьому розділяє.

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, правильність фактів і посилань, достовірність матеріалів несуть автори публікацій.

Передрук і відтворення опублікованих матеріалів будь-яким способом дозволяється тільки при посиланні на збірник матеріалів наукової конференції «Музей як центр розвитку культури і науки».

Редакційна колегія залишає за собою право редагувати і скорочувати текст.

Адреса оргкомітету:

вул. Т. Шевченка, 8, м. Переяслав,
Бориспільський р-н, Київська обл., Україна, 08400
E-mail: niez_conferences@ukr.net

Матеріали конференції розміщені на сайті

Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав»
<https://www.niez.com.ua>

Коректори: А. В. Кузьменко, С. М. Кикоть
Комп'ютерна верстка: С. М. Кикоть
Дизайн обкладинки: І. В. Гайдаєнко

